

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд представен за придобиване на образователната и
научна степен „Доктор“

към катедра „Предучилищна и медийна педагогика“
към ФНОИ на СУ „Св. Климент Охридски“

от проф. Георги Владимиров Игнатов, доктор
СУ „Св. Климент Охридски“, Департамент по спорт,
катедра „Спортни игри и планински спортове“

ТЕМА: *„Ролята на връзките с обществеността (PR) във футбола за
възпитаване на медийна грамотност“*

Автор на дисертационния труд: Димитър Радославов Пенев

Научен ръководител: проф. дн Божидар Ангелов

Разбирането на спорта и респективно на футболът, който е най-популярния вид спорт, като значими обществени продукти, предполага проучване на значението, функциите и спецификите на PR в тях. Установяването на техни съществени взаимовръзки и влияния е необходимо за постигането на цели като положителен имидж, репутация на спортен клуб, спортист или спортна организация, както и увеличаване на потенциалната аудитория на професионалния спорт и в частност във футбола.

Всичко свързано с представянето и функционирането на връзките, и зависимостите между елитните футболни клубове и медийните структури в България, чрез ролята на PR специалистите в контекста на създаване на предпоставки за формиране и развитие на медийна грамотност заслужава одобрение и засилен изследователски интерес. Това е и гледната ми точка, от която ще анализирам и ще дам своята оценка за идеите и резултатите в дисертационния труд на тема: *„Ролята на връзките с обществеността (PR) във футбола за възпитаване на медийна грамотност“*.

Дисертационният труд е оформен в едно книжно тяло с обем от 158 страници, от които 137 основен текст, съдържащ 9 таблици и 28 диаграми, 1 страница публикации по темата, 6 страници използвана литература, както и 14 страници приложения. В

структурно отношение трудът е построен правилно, като включва увод, четири основни глави, заключение и изводи, наръчник на футболния PR, научни приноси, публикации по темата на дисертационния труд, литература и 5 приложения. Като структура, обем и последователност на изложението предложеният дисертационен труд отговаря на основните изисквания за такъв род разработки.

В увода целенасочено и обосновано е изяснена актуалността на проблематиката на дисертационното изследване.

В първа глава в обем от 8 страници Димитър Пенев ни запознава с програмната ориентация на изследването, в т.ч. в първа и втора под глави, съответно с актуалността и терминологичната обосновка на проблематиката, включваща понятията: футбол; медии и комуникации; имидж, публичност и публично пространство; футболен клуб, имидж и публично пространство; медийна грамотност. В трета под глава авторът е представил концептуалните параметри на изследването – в логична последователност са представени целта и произтичащите шест основни задачи, формулирани ясно и точно и даващи ясна представа за намеренията на докторанта. Представени са обекта и предмета на изследването, а в края на тази под глава докторантът е разработил кратка, ясна и добре построена работна хипотеза, която формира концепцията на дисертационния труд.

Във втора глава „Теоретичен анализ на проблемната област“, която е разработена в обем от 39 страници, авторът ни запознава с теоретичната постановка на проблема. В първа под глава е разкрита същността на футболът като уникална комуникационна среда, както и на футболната игра и бизнес отношенията и не на последно място футболните клубове и публичното пространство. Във втора под глава много обстойно сме запознати с понятийната интерпретация на медийната грамотност. Представени са и историография на медийната грамотност, взаимовръзката между медийната педагогика и медийната грамотност, както и модел за формиране и развитие на медийна грамотност. В трета под глава е отделено специално внимание на футболният PR – медиатор между клуба и медиите. Последователно сме запознати с взаимоотношенията между ръководството и футболните експерти с привържениците, взаимоотношенията на вътрешно клубно равнище – футболни експерти, мениджмънт, собственици и спонсори, както и с взаимоотношенията на клуба с футболистите.

В тази част на труда отлично впечатление прави творческото изследване на литературните източници по изследваната проблематика. Проучването на състоянието на проблема е извършено компетентно и в необходимия научен стил. За подготовката

на първа и втора глави са използвани 105 източника, от които 79 източника на кирилица, 15 на латиница и 11 интернет сайта.

В трета глава „Методически и организационни параметри на изследването”, в своята логична последователност в обем от 9 страници са представени методиката на изследването посредством анализ на литературните източници и използваните 5 анкети за изследване мнението на PR-специалисти, журналисти, професионални футболисти, привърженици, както и собственици, спонсори, членове на управителни и надзорни съвети на професионални футболни клубове, треньори и мениджъри.

Подробно са представени статистическите методи за обработка на информацията, както и организацията на изследването.

В структурно отношение, разработването на глава трета е научно обосновано и удовлетворява напълно, а съдържанието и допринася за високата стойност на дисертационния труд.

Анализът на резултатите в глава четвърта, в обем от 57 страници дава възможност да се изведат важни за теорията и практиката обобщения. Положен е огромен изследователски и анализаторски труд, който по мащабност напълно задоволява изискванията на една докторска работа.

Четвъртата основна глава се състои от пет под глави, като всяка една от тях е свързана с решаването на съответната задача на изследването в дисертационния труд.

В първа под глава е направен анализ на резултатите от анкетното проучване, относно ориентациите на 12 PR специалисти, като посредници в отношенията между професионалните футболни клубове, медиите и публичното пространство. Във втора под глава са представени резултатите от анкетното проучване, относно ориентациите на 31 спортни журналисти от водещи медии за отношенията между футболните клубове, медиите и публичното пространство. В трета под глава докторантът представя резултатите от интервюта с 18 собственици, членове на управителни съвети, спонсори, мениджъри, треньори, спортно-технически и изпълнителни директори на футболни клубове за отношенията с футболните специалисти, медиите и публичното пространство, а в четвърта глава, докторантът прави сполучливо представяне на резултатите от анкетата, относно ориентациите на 49 професионални футболисти за отношенията с клубовете, медиите и публичното пространство. В последната пета под глава е представен анализа на получените резултати от анкетата със 162 привърженици на футболни клубове, относно представите им за отношенията с клуба, медиите и публичното пространство.

От разширеното научно търсене, направените изследвания и анализи в дисертационния труд, ми позволяват да посоча следните основни приноси за практиката:

1. Обогатена е теорията в областта на футболният PR като медиатор между клуба и медиите, както и в областта на взаимоотношенията между ръководството и футболните експерти с привържениците, взаимоотношенията на вътрешно клубно равнище и взаимоотношенията на клуба с футболистите.
2. Разработена и апробирана е авторска методика за проучване на ориентациите на следните групи респонденти:
  - PR специалисти като посредници в отношенията между професионалните футболни клубове, медиите и публичното пространство;
  - Спортни журналисти от водещи медии;
  - Професионални футболисти;
  - Привърженици на футболни клубове.
3. Разработен е Наръчник на футболния PR: „Как се посредничат между футболния клуб, медиите и обществеността в контекста на комуникацията“.

Приносите на дисертационния труд имат както научно, така и научно-приложно значение и допринасят за обогатяване на знанията в областта на работата на футболния PR.

Докторантът има шест публикации, които напълно отразяват научните търсения по темата. Авторефератът отговаря на изискванията.

Имам и един въпрос към докторантът: Считате ли, че едно допълнително изследване с футболни съдии, би допринесло за още по-пълното представяне на футболната картина за обикновения читател в представения дисертационен труд?

В заключение ще отбележа, че Димитър Пенев е уважаван млад спортен журналист в нашата страна. Личните ми положителни оценки за Димитър Пенев като научен работник се допълват не само от натрупаният журналистически опит в областта на спорта и в частност във футбола, а и от преките ми наблюдения върху неговото чисто личностно израстване в процесът му на обучение в Университета, като мой студент.

Позициите, които изпълнява в професионалната и обществената си дейност, позволяват на докторантът да разполага не само с подробна информация и цялостен поглед върху общото състояние по проблемите с PR специалистите в спорта в национален и световен мащаб, а така също и да участва пряко в организационно-

управленските процеси при работа с тях. Всичко това е дало възможност на докторантът да направи изследвания с такъв задълбочен характер.

Въз основа на гореизложеното и отчитайки личностните качества на авторът считам, че дисертационният труд на тема: „Ролята на връзките с обществеността (PR) във футбола за възпитаване на медийна грамотност” има завършен вид. Трудът е разработен на необходимото научно ниво и е с висока теоретична и приложна стойност. Разработената авторска методика за проучване на ориентациите на изследваните респонденти, както и разработеният Наръчник на футболния PR, проведенният експеримент и получените в него резултати, както и актуалността на избора за изследване проблем ми дават основание с убеденост да предложа на уважаемите членове на научното жури при СУ „Св. Климент Охридски“ да присъдят образователната и научна степен „ДОКТОР“ на **Димитър Радославов Пенев** в професионално направление 1.2. Педагогика, докторска програма Медийна педагогика.

10.08.2023 г.

Изготвил становището:

/проф. Георги Игнатов, доктор/